תלמוד ירושלמי · מפרשים · עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי · סדר מועד

עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי שקלים

רבי ישראל איזנשטיין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי שקלים

רבי ישראל איזנשטיין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/עמודי-ירושלים-על-תלמוד-ירושלמי-שקלים/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה 38-202611161422v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ד 4
פרק ב 4
הלכה ב 4
הלכה ד 5
הלכה ה 5
פרק ג 5
הלכה ב 5
פרק ד 5
הלכה א 5
הלכה ג 6
פרק ז 6
הלכה ב 6
פרק ח 7
הלכה א 7
הלכה ד 7

פרק א

הלכה ד

אדם לרבות את הגרים כתב הרא"פ וקשה לי מה צריך לרבות את הגרים הלא אף העכו"ם נודרים נדרים ונדבות ואתרבי להו מאיש איש. ובאמת כבר נשאל בזה ר' ישעיה הראשון בתשובתו ההובאה בא"ז סי' תשנ"ד יעו"ש מ"ש בזה ובקרבן אהרן פ' ויקרא:

פרק ב

הלכה ב

ותני דבי רבי אם נתקרבה הבהמה כו'. עי' ברא"פ ובקרבן העדה מה שדחקו בביאורו. אולם מצאתי בפי' רבינו הראב"ד לת"כ (פ' ויקרא פ' י"א ד"ה נפש) וז"ל הראב"ד ותו קשיא לי הא דתנן בשקלים פ"ב [מ"ב] הנותן שקלו לחבירו לשקול על ידו ושקלו על ידי עצמו אם נתרמה התרומה מעל ובפסקא אחריתי תנן השוקל שקלו ממעות הקדש אם נתרמה התרומה מעל ותנא (דברים) [דבי רבי] אם נתקרבה הבהמה וכו' ועלה אקשי [בירושלמי עי"ש] אפילו נתקרבה הבהמה אמאי מעל אלו גנב פרתו של חברו ושחטה סתם לא לבעלים הראשונים עלתה ושני לה במסויים של בית רבן גמליאל שהיה מתכוין ודוחפו לקופה של תרומה שלא יפול לשירים לפי שאין מועלין בשירים והרי הן כחולין אפי' לר' מאיר דאמר מועלין המסויים היה מבזין ותורמו לשמו אלמא יש מעילה בין התרומה והשירים שהרי אף בתרומה עצמה היה מעילה בין לשם בעלים והסתם משום נחת רוח בבעלים לא נגמר לבעלים עד שתתקרב הבהמה כי אז יאמר קרבו המעות לפני המקום. ובמסקנא דמילתא אקשינן ומה נהנה כלומר למאן דתני נתרמה התרומה. וא"ת מפני נחת רוח הרי אין לו נחת רוח א"ר אבין מתוך שנתנו ב"ד זמן למשכן ולא משכנו כאלו נהנה :

והשתא קשיא לי לתנא דידן מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא כיון דרישא חשיב ליה כנהנה בהקדש מפני שלא משכנוהו ומשום הכי כיון שנתרמה התרומה מיד מעל אם כן סיפא נמי אמאי בעי קרבו הבהמה. ומתחזי לי פירוקא דהאי קושי' היינו טעמא דבעינן קרבה הבהמה משום דבגזבר עסקינן שכל ההקדשות תחת ידו ואם נטל שקלו ממעות בדק הבית ושקלה לתרומת המזבח לא נהנה כלום עד שתתקרב הבהמה. וא"ת כבר נהנה שהרי הציל עצמו ממשכון הרי שנינו אין ממשכנין הכהנים מפני דרכי שלום וכל שכן הגזברים שבידם הגבוי והמשכן והכל [בידם]. אבל רישא בישראל עסקינן שנתנו למשכון וכיון שהציל עצמו בהקדש שלא משכנו אותו חשוב כמו שנהנה. ולפי ביאורו

תראה דמ"ש הרא"פ דמוכח בירושלמי דגם רישא מיירי בנקרב ולפי' הראב"ד לא מוכח מידי:

הלכה ד

[כ"י] **אין תימר נשתנה למחשבת פסול**. נ"ב עמ"ש הש"ק פסחים פ"ה ה"ב:

הלכה ה

[כ"י] **גבו לו בחזקת שאין לו כו'**. ע' בקה"ע שפי' מה דא"ל אנא לא אמרית כו' דא"ל בכעס על מה שהשיב על דבריו וכן פי' הפ"מ וע"כ תמה המה"פ עמ"ש הרע"ב דהיכא דגבו לצורך קבורת המת מפני שהיו סבורין שאין לו ואח"כ נמצא שיש לו דלא אמרינן בכה"ג מותר המת ליורשיו כיון שהגביה היתה בטעות ושכ"נ מהירו' וע"ז תמה דבירוש' משמע להיפוך ולא נמצא בשום א' מהפוסקים לחלק בין הגביה היתה בטעות או לא ונעלם ממנו שו"ת הרא"ש (כלל ל) שכתב דהיכא דגבו לצורך שבוי ומת קודם שנפדה שלא זכו בהם יורשיו והיה מהצורך ליתן לכ"א מה שגבו ממנו והגם שהביא שם י"א דהם של יורשים הנה בח"מ סי' רפ"ג פסק כהרא"ש ועי' בח"מ סי' רנ"ג וע' בגליון הש"ס שהניח בצ"ע על הרא"ש מהירושלמי ולדעתי דברי הרא"ש והרע"ב צודקים דהא בירושלמי איתא דר' ירמיה סבר מימר כו' משמע דלא קאי הכי במסקנא ורק דרצה לומר כן וכשר' אידי חדית ליה הסברא דהא לא כיונו אלא ליה חזר בו וא"ל בניחותא אנא לא אמרית את מנא לך כלומר שתמה עליו שחידש הסברא הזאת מדעת עצמו אף שלא אמר לו ושיבח זאת הסברא וע"כ פסק הרע"ב כן וכ"ד הרא"ש וחלילה לומר על הרא"ש שנעלם ממנו דברי הירושלמי הללו והלא הרא"ש בעצמו סיים שם דברי הירושלמי דאין ממתין ביד הפרנסים דהיא שנויה אצלו וז"ב ועיין בביאורי הגר"א שנראה שפי' דברי הירושלמי כמו שכתבתי:

פרק ג

הלכה ב

[כ"י] **קווץ לא יתרום**. נ"ב רוקח סימן רל"ג:

פרק ד

הלכה א

לא נמצא כקומץ על השירים כו' עי' בקרבן העדה. אולם מצאתי לרבינו הראב"ד בביאורו לת"כ (פ' בהר פ"א) שהעתיק הירושלמי הזה וכתב וז"ל פי' על משנת שומרי ספיחים

בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה קא מקשה וש"מ דספיחין אסורין בשביעית לגמרי עכ"ל מבואר דפי' הירושלמי דקאי על ספיחין. ובהיות כן י"ל דהירושלמי קאי בשיטת חכמים דסוברים דספיחין אסורין רק מד"ס וכמו שכן פסק הר"מ (פ"ד מה' שמיטה ה"ב) א"כ י"ל דלא אסרינן משום משקה האסור לישראל רק היכא שיש איסורא דאורייתא ולא באיסורא דרבנן. אולם גם לפ"ד הקה"ע לק"מ עפ"י מ"ש התוס' במנחות דף"ד דבעומר לא אמרינן משקה המותר כו' כיון דהותר כך בכל שנה דיקרב מביא מעות ומחללן על הבנין. ומביא קטרת ומחללין עליהן. בשירי קרבן כאן הקשה על הרע"ב ורש"י שכתבו בפי' המשנה שנותנין למפטמי קטרת דהא הכא מסיק דנותנן לאומני הבנין יע"ש. אולם ראיתי בחי' הר"ן לשבועות (ד"ו ע"ב) שהעתיק דברי הירושלמי בזה"ל מביא ב' מעות מן החולין ומביא קטרת ומחללן עליהן כו' ע"ש שלא היה בגירסתו דנותנן לאומני הבנין וכן היתה גירסת רש"י ורע"ב ולק"מ. ועי' מה שכתב שם הר"ן בביאור דברי הירוש':

הלכה ג

מביא מעות ומחללן על הבנין. ומביא קטרת ומחללין עליהן. בשירי קרבן כאן הקשה על הרע"ב ורש"י שכתבו בפי' המשנה שנותנין למפטמי קטרת דהא הכא מסיק דנותנן לאומני הבנין יע"ש. אולם ראיתי בחי' הר"ן לשבועות (ד"ו ע"ב) שהעתיק דברי הירושלמי בזה"ל מביא ב' מעות מן החולין ומביא קטרת ומחללן עליהן כו' ע"ש שלא היה בגירסתו דנותנן לאומני הבנין וכן היתה גירסת רש"י ורע"ב ולק"מ. ועי' מה שכתב שם הר"ן בביאור דברי הירוש':

פרק ז

הלכה ב

(שייך לעמוד הקודם) נקוניקה אישתכח כו' בקה"ע ובפי' הרא"פ פירשו מין קנקן וליתא רק פירושו בני מעים של שור ממולאים בבשר כן פי' (במעריך אות ו') ובפר"ח ביו"ד (סי' ס"ג סק"ג) וראיתי בספר שלמי נדבה ח"ב (ד"כ ע"א) שהקשה מהירושלמי הזה על תוס' חולין שכתבו דרק אי נקט ב' אבל אי נקט א' מותר וכאן מבואר דאף בא' אסור. ועוד הקשה דהא בב"מ דכ"ד ס"ל דר' יוחנן סובר בשר שנתעלם מן העין מותר וכאן סובר דאסור וקושיתו הא' כבר העיר בזה הפר"ח ובקושיתו השניה שגה מאד דאדרבה מבואר שם דר' יוחנן סובר דמותר דר' יוחנן מתיר בנמצא ביד עכו"ם ולרב אסור אף בנמצא ביד עכו"ם דלהירושלמי חמיר בנמצא ביד עכו"ם עי' ה"ה בהמ"א וב"י סי' ס"ג ולק"מ:

[כ"י] **גדי צלי אשתכח**. נ"ב רוקח סימן ת"ח:

פרק ח

הלכה א

[כ"י] **תני הסכין קשורה לה ה"ז כמותה**. נ"ב עמ"ש הישועת יעקב או"ח סימן שכ"ד ס"ק ד':

הלכה ד

[כ"י] **המקדיש שקלים וביכורים הרי זה קודש**. נ"ב נשמט הציון לרמב"ם הלכות ערכין פ"ו הט"ז: